

Увековечиха големия строител инж. Стамен Стаменов с барелеф в АПИ

Определян е като Строител на съвременна България заради приноса му в развитието на транспортната инфраструктура на страната

Мирослав Еленков

По случай навършването на 140 години от създаването на държавната пътна администрация във фоайето на Агенция „Пътна инфраструктура“ беше открит барелеф на инж. Стамен Стаменов, който в продължение на 17 г. е бил първи зам.-министър на транспорта и началник на Главно управление на пътищата (сега АПИ). В събитието участваха председателят на УС на Агенция „Пътна инфраструктура“ инж. Венцислав Ангелов, председателят на УС на Научно-техническия съюз по транспорт (НТСТ) инж. Ясен Ишев, председателят на УС на Българска браншова камара „Пътища“ инж. Стефан Чайков, ветерани служители на пътната агенция, дъщерята и внукът на инж. Стаменов, скулпторът на барелефа Петко Генов и др.

„Инж. Стамен Стаменов през годините е доказал по какъв начин трябва да се изгражда пътната инфраструктура в страната. Пожелавам си през следващите години да имаме още по-добра инфраструктура“, каза инж. Ангелов.

„Идеята за откриването на този барелеф се роди

Снимка авторът

преди повече от 2 години и съм много щастлив, че този бюст вече е факт“, заяви инж. Ясен Ишев.

Барелефът е изработен с лични дарения на членове на Националния клуб на строителите ветерани, Камарата на строителите в България, НТСТ, ББК „Пътища“.

*Инж. Ясен Ишев,
председател
на УС на НТСТ*

Стамен Георгиев Стаменов е роден на 10.07.1927 г. в с. Литакново, Софийска област. Селото е един от бисерите на китния Ботевградски край, носещ богатите традиции на българщината и борческия дух на прадедите ни. Основното си образование завършва в родното си място, а средното – в Ботевград. След гимназията през 1946 г. постъпва в Държавното железопътно училище (сега ВТУ „Тодор Каблешков“) към тогавашното Министерство на железниците, пощите и телеграфите, където учи специалност „Строителство и поддържане на жп пътища“.

През септември 1948 г. става стажант в строителна секция „Долно Камарци“, която изгражда подбалканската жп линия. От 1949 г. остава на постоянна работа най-напред като временен техник, а след това като помощник технически ръководител по

строителството на един от големите жп тунели под прохода Гълъбец и моста при Буново.

1950 г. е назначен за технически ръководител и ръководител на смяна в строителството на тунела. Участва активно в изграждането му, както и на мостовото съоръжение преди него.

След изграждането на подбалканската жп линия на 1 януари 1952 г. е назначен в Управление строителство на транспорта (УСТС) на длъжността качествен контрол.

Професионалният му път през 1954 г. продължа-

ва като началник на строителен район, отговарящ за строителството на жп трасето Вакарел – Чукурово, укрепване на жп линията Перник – Воляк и други важни транспортни обекти.

От 1955 г. работи в I-ви строителен район към УСТС като началник на „Производствен отдел“, а след това като старши инженер. В този период участва

най-активно в строителството на втори жп коловоз на линията София – Мезгра

като отговорник за строителството на съпътстващите тунели и мостове. Тук той е ранен при производствена авария – срутването на скелето на големия дъгов мост на жп линията край Лакатник.

През 1958 г. започва да следва заочно в Инженерно-строителния ин-

ститут (сега УАСГ) специалност „Транспортно строителство“ и 1964 г. успешно завършва.

Четири години по-късно инж. Стамен Стаменов става зам. генерален директор на СО „Транстрой“ (бившето Управление строителство по транспорта). Той заема тази длъжност до март 1970 г., когато

е назначен за зам.-министър на транспорта, отговарящ за строителството.

Същевременно е секретар по строителството в Софийския ГК на БКП с отговорната задача да придвижи напред големи инфраструктурни проекти в столицата – нова централна жп гара, градските магистрали „Цариградско шосе“ и „Ботевградско шосе“, бул. „България“ и метро.

През ноември 1973 г. с Указ № 2591 на Държавния

съвет е назначен за зам.-министър на транспорта и началник на Главно управление на пътищата (сега Агенция „Пътна инфраструктура“), а през април 1976 г. – за първи зам.-министър на транспорта и началник на ГУП. В този период отговаря за работата на Министерство на транспорта (сега Министерство на транспорта и съобщенията) по отношение на цялостното строителство на транспортна инфраструктура.

Като ръководител на различни нива участва непосредствено в строителството на важни национални обекти,

като удвояването на главните жп линии и електрификация на железниците, изграждането на

Корабостроителния завод – Варна, на фериботния комплекс „Варна – Иличовск“ (сега фериботна линия Варна – Черноморск), на грациозния и най-голям мост на Балканския полуостров за времето си – Аспаруховия, на автомагистралите „Тракия“, „Марица“ и „Хемус“ с уникалните виадукти „Бибреш“ и „Коренишки дол“, както и в изпълнението на редица други пътни и железопътни обекти.

Докато е на ръководни държавни позиции, инж. Стамен Стаменов постига качествено израстване на пътното и железопътното дело и цялостната транспортна инфраструктура в България. Изграждат се и се

въвеждат в експлоатация над 275 км автомагистрали, стотици километри железни и асфалтови пътища и други съоръжения,

които издигат международния авторитет на пътното дело и транспортния отрасъл у нас.

Реперите на неговото израстване са чудесен пример за сегашното и идните поколения пътни и железопътни строители, проектантите и административни кадри и ръководители. Целият жизнен път на инж. Стамен Стаменов преминава в активен и всеотдаен труд, творчески устрем и ентузиазъм, посветен на решаването на проблемите на страната и подобряване живота на хората. Всеки пост, който заема през годините в административната йерархия, е означен с изграждането на нови транспортни

обекти, преобразили жп и пътната инфраструктура на България. Той е пример за подражание на идните поколения и със своята трудолюбивост, скромност, честност и искреност във взаимоотношенията си, с неизмеримото си творческо гръзновение, мъдрост и всеотдаване.

Инж. Стаменов е и международно признат експерт в областта на пътното и железопътното дело. Слави се и като ненадминат организатор, отличен професионалист, намиращ винаги най-рационалните технически и организационни решения. Той с право може да се нарече

Строител на съвременна България.

През 1952 г. е награден със „Златен орден на труда“, 1969 г. е удостоен с „Червено знаме на труда“, 1976 г. – с „Герой на социалистическия труд“, а през 1977 г. – с „Народна Република България“ – първа степен, получил е и още много отличия и медали.

Любовта му към професията и пътното дело продължава и след освобождаването му от поста в Министерството на транспорта и ГУП на 05.02.1990 г., когато се пенсионира. Той продължава да работи като консултант по пътно строителство. Заема и различни длъжности като председател на Надзорния съвет в „Метрополитен“ ЕАД, съветник към някогашната „Балканбанк“. От 1995 г. и до кончината си през 2013 г. е управител на „Три Ес“ ЕООД, която извършва консултантски услуги и упражнява строителен контрол на обекти от транспортната инфраструктура.

През цялата си трудова дейност активно участва в работата на НТСТ и като ръководител на различни нива съдейства за рационално използване на научно-техническия потенциал при проектирането и изграждането на транспортната инфраструктура.

След пенсионирането си участва редовно в дейността на НТД по „Транспортен мениджмънт“ към Научно-техническия съюз по транспорта с аналитични материали по транспортното и пътното строителство и становища и предложения по законодателството в тази област. Носител е на „Златна значка на ФНТС“.

На честването на 75-годишнината му през 2002 г. му бе посветено стихотворението „Магистрала за Човека – Великан“, написано от инж. Васил Рангелов.

Аспарухов мост, Варна

АМ „Тракия“